

ป ฎิ ป ท า
แ ห่ ง พ ร ห ม โ ล ก

ตถาคตถูกถามถึงพรหมโลก หรือปฏิบัติภาเครื่องให้ถึง
พรหมโลก ก็ไม่ชักช้าหรือประหม่าเช่นเดียวกัน ดูก่อนมาณพ
เราย่อมรู้จักทั้งพรหมโลกและปฏิบัติภาเครื่องให้ถึงพรหมโลก
อนึ่ง ผู้ปฏิบัติด้วยประการใดจึงเข้าถึงพรหมโลก เราย่อมรู้ชัด
ซึ่งประการนั้นด้วย

ปฏิบัติทางพรหมโลก

๓๘๒

โลกคือหมู่มัจจุร คือ สัตว์โลก ชนธโลก โอกาสโลก ใจของเราคือสัตว์โลกที่แท้จริง หากเราหมั่นฝึกฝนอบรมใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอ ใจที่บริสุทธิ์ผ่องใสนั้น จะส่งผลมาถึง ชนธโลกคือร่างกายที่ประกอบด้วยชนธ ๕ เมื่อชนธโลกสะอาดบริสุทธิ์ ก็จะส่งผลต่อไปถึงอากาศโลกที่อยู่รอบตัวเราให้สะอาดบริสุทธิ์ตามไปด้วย ตัวของเรามีความเกี่ยวเนื่องกับสรรพสัตว์ และสรรพสิ่งทั้งหลาย ใจที่ใสบริสุทธิ์จะส่งผลออกมาสู่ความคิดที่ดีๆ ความคิดดีๆ ก็จะนำไปสู่คำพูดและการกระทำที่ดีๆ เมื่อเราทำแต่สิ่งที่ดีๆ ความดีนี้ก็ส่งผลไปสู่คนรอบข้าง ถ้าหากเราทำความดีกันเป็นทีมใหญ่ กระแสแห่งความดีอันยิ่งใหญ่ ก็จะแผ่ขยายกว้างไกลออกไป ทำให้โลกและจักรวาลเต็มไปด้วยพลังมวลแห่งความบริสุทธิ์และความดี ดังนั้นการฝึกฝนใจให้บริสุทธิ์หยุดนิ่งด้วยการเจริญภาวนา จึงเป็นสิ่งที่ดีสำหรับมนุษย์ทุกๆ คนในโลกที่ต้องลงมือประพฤติปฏิบัติด้วยตัวเองให้ได้

*พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน สุกสูตตร ว่า

“บุรุษผู้เกิดแล้ว ทั้งเจริญแล้วในหมู่บ้านนพการนั้น ถูกถามถึงทางของหมู่บ้านนพการ ย่อมไม่ชักช้าหรือเกิดอาการประหม่า ตลาคตถูกถามถึงพรหมโลก หรือปฏิบัติ

ปฏิบัติแห่งพรหมโลก

๓๘๓

เครื่องให้ถึงพรหมโลก ก็ไม่ชักช้าหรือประมาทเช่นเดียวกัน
คู่ก่อนมาพบ เราย่อมรู้จักทั้งพรหมโลกและปฏิบัติเครื่อง
ให้ถึงพรหมโลก อนึ่ง ผู้ปฏิบัติด้วยประการใดจึงเข้าถึง
พรหมโลก เราย่อมรู้จักซึ่งประการนั้นด้วย”

พระบรมศาสดาทรงเป็นโลกวิทูผู้รู้แจ้งโลกทั้งหมด
ทั้งมนุษย์โลก เทวโลก และพรหมโลก นอกจากรู้จักพรหมโลกแล้ว
ยังสามารถไปพรหมโลกได้ และทรงรู้จักปฏิบัติหรือวิธีการที่จะ
ทำให้ได้ไปบังเกิดในพรหมโลกอีกด้วย ที่ผ่านมาหลวงพ่อดำนำ
เรื่องของหมู่สัตว์ที่เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในกามภพ มาเล่า
ให้พวกเราได้เรียนรู้กันเป็นตอนๆ ไป กามภพก็ประกอบไปด้วย
อบายภูมิ ๔ ได้แก่ นิรยภูมิ เปต อสุรกาย และกำเนิดเดรัจฉาน
ซึ่งเป็นทุกข์ดิภูมิ เป็นดินแดนแห่งการเสวยวิบากกรรมอันทุกข์
ทรมานที่ตนได้ทำไว้ ภพภูมิที่สูงขึ้นไปก็มีมनुสสภูมิ ซึ่งเป็นสุคติ
ภูมิที่อยู่ล่างสุด แต่เป็นดินแดนที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นสถานที่
แห่งการสั่งสมบุญและการทำบาปอกุศลของมนุษย์และสรรพ-
สัตว์ทั้งหลาย หมู่สัตว์จะได้ไปเสวยสุขในสวรรค์หรือลงไป
บังเกิดในอบายภูมิ ก็วัดกันที่การทำบุญและบาปในขณะที่ยัง
เป็นมนุษย์นี่แหละ

ที่ผ่านมา หลวงพ่อดำเล่าถึงโลกสวรรค์ ซึ่งเป็นดินแดน
แห่งการเสวยทิพยสมบัติ ชีวิตหลังความตายของผู้ที่ทำบุญไว้นั้น

ปฏิบัติแห่งพรหมโลก

๓๘๔

เมื่อยังไม่หมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ ก็จะมาเสวยสุขอันเป็นทิพย์ อยู่ในสวรรค์ชั้นต่างๆ ซึ่งมีอยู่ ๖ ชั้น ตั้งแต่สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ดาวดึงส์ ยามา ดุสิต นิมมานรดี และปรนิมมิตวสวัตติ สวรรค์แต่ละชั้นจะมีความเป็นอยู่ ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งภพภูมิเหล่านี้ ยังถือว่าจัดอยู่ในกามภพหรืออยู่ในชั้นกามาวจร คือยังข้องแวะอยู่ในเบญจกามคุณ เพียงแต่มีความหยาบและละเอียดประณีตแตกต่างกันเท่านั้นเอง

ส่วนในครั้งนี่ เป็นสิ่งที่เหนือจินตนาการ เหนือจินตมย-ปัญญาที่จะเข้าใจได้ง่ายๆ เพราะเป็นภพภูมิที่อยู่สูงกว่าโลกมนุษย์และสูงกว่าสวรรค์ ๖ ชั้นขึ้นไปอีก นั่นคือรูปภพหรือที่เข้าใจกันว่าเป็นพรหมโลก ภพภูมิเหล่านี้เป็นอีกฉากหนึ่งของชีวิตหลังความตายที่เราอาจต้องมาบังเกิดหรือมาเสวยสุขสมบัติ เนื่องจากตราบใดที่ยังไม่หมดกิเลส สรรพสัตว์รวมทั้งตัวเราก็ต้องเวียนวนอยู่ในภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ และอรุภพ พวกเราเองก็ยังไม่พ้นที่จะต้องตกอยู่ในกฎของไตรลักษณ์และกฎแห่งกรรม ต่างยังต้องอยู่ในสังสารวัฏนี้ด้วย

ตัวอย่างเกี่ยวกับการกล่าวถึงพรหมโลกในพระไตรปิฎก มีบันทึกไว้ว่า สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี สมัยนั้น สุภมาณพโตเทยยบุตรเดินทางมาทำธุรกิจบางอย่างที่เมือง-

ปฏิบัติแห่งพรหมโลก

๓๘๕

สาวดี จึงมาขออาศัยอยู่ในบ้านของคฤหบดีท่านหนึ่ง สุกุมารพ-
ถามคฤหบดีที่อาศัยอยู่ด้วยว่า “ท่านคฤหบดี ข้าพเจ้าได้สดับ
มาว่า พระนครสาวดีไม่ว่างจากพระอรหันต์ทั้งหลายเลย วันนี้
เราจะพึงเข้าไปนั่งใกล้สมณะหรือพราหมณ์ท่านใดดีหนอ จึงจะ
เป็นมงคลแก่ชีวิต”

คฤหบดีตอบว่า “ท่านผู้เจริญ พระผู้มีพระภาคเจ้า
ประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิก-
เศรษฐี ท่านจงเข้าไปนั่งใกล้พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นเถิด”
สุกุมารพเห็นว่าเป็นโชคของตัวที่จะได้พบเห็นพระอรหันต์
จึงรีบเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ และได้ทูลถาม
ปัญหาหลายเรื่อง มีข้อความสนทนากันอยู่ตอนหนึ่ง ซึ่งสุกุมารพ
ได้ทูลถามถึงพรหมโลกไว้ว่า

“ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ข้าพเจ้าได้สดับมาว่า พระ-
สมณโคตมทรงรู้จักหนทางเพื่อความเป็นสหายของพรหม
จริงหรือไม่” พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า พระองค์ทรงรู้จัก
หนทางเพื่อความเป็นสหายของพรหมจริง เหมือนคนที่เกิดและ
เจริญเติบโตในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ครั้นออกจากหมู่บ้านเพื่อไป
ทำธุระ เมื่อถูกอากันตุงถามทางไปบ้านที่ตัวเองอาศัยอยู่ เขา
ไม่ชักช้าหรือประหม่า สามารถแนะนำเส้นทางได้ทันที พระองค์
ก็เช่นเดียวกัน เมื่อถูกถามถึงพรหมโลก หรือปฏิบัติเครื่องให้

ถึงพรหมโลก พระองค์ก็สามารถตอบได้ทันที และยังสามารถแสดงเส้นทางและวิธีการเพื่อให้ไปบังเกิดในพรหมโลกได้อีกด้วย

สุภมาณพได้ฟังแล้ว บังเกิดความอัศจรรย์ในพระดำรัสของพระพุทธองค์ เพราะตัวเองนับถือศาสนาพราหมณ์อยู่แล้ว จึงอยากรู้ทางไปสู่พรหมโลก เขาได้ทูลถามต่อด้วยความอยากรู้ว่า “ถ้าเช่นนั้น ขอพระองค์ช่วยแสดงทางเพื่อความเป็นสหายของพรหมแก่ข้าพเจ้าเถิด” ด้วยพระมหากรุณาพระบรมศาสดาจึงตรัสตอบว่า “ดูก่อนมาณพ ถ้าเช่นนั้นท่านจงฟัง จงใส่ใจให้ดี ทางเพื่อความเป็นสหายของพรหมคือ ภิขุในธรรมวินัยนี้ มีใจประกอบด้วยเมตตา แผ่ไปตลอดทิศทั้ง ๔ มีใจประกอบด้วยเมตตาแผ่ไปทั้งเบื้องบน เบื้องล่าง เบื้องขวาง แผ่ไปตลอดโลก ถ้วนทั่วหมู่สัตว์ทุกเหล่า เพื่อประโยชน์แก่สัตว์ทั่วหน้า ในทุกที่ทุกสถาน ด้วยใจอันประกอบด้วยเมตตาอันไพศาล เป็นมหัคคตะ ไม่มีประมาณ ไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่มีความเบียดเบียน เมื่อเมตตาเจโตวิมุตติอันภิขุนั้นเจริญแล้วอย่างนี้ กรรมใดเป็นกามาวจรที่ภิขุทำแล้วกรรมนั้นจักไม่เหลืออยู่ไม่คงอยู่ในกรรมที่เป็นรูปาวจรหรือรูปภพนั้น

ดูก่อนมาณพ เปรียบเหมือนบุรุษผู้มีกำลังเป่าสังข์ พึงให้คนรู้ได้ตลอดทิศทั้งสี่โดยไมยาก ฉนใด เมื่อเมตตาเจโตวิมุตติที่ภิขุนั้นเจริญแล้ว ก็ฉนนั้น กรรมใดเป็นกามาวจรที่ภิขุทำแล้ว

ปฏิบัติแห่งพรหมโลก

๓๘๓

กรรมนั้นจักไม่เหลืออยู่ จักพ้นจากกามภพ ไปสู่รูปภพ แม้ข้อนี้ก็เป็นทางเพื่อความเป็นสหายของพรหม”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสวิธีการที่จะทำให้ได้ไปบังเกิดในพรหมโลกแล้ว สุกุมารพได้กราบทูลด้วยจิตเลื่อมใส่ว่า “ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ภาสิตของพระองค์แจ่มแจ้งยิ่งนัก พระองค์ทรงประกาศธรรมโดยอเนกปริยาย เปรียบเหมือนหงายของที่คว่ำ เปิดของที่ปิด บอกทางแก่คนหลงทาง หรือตามประทีปไว้ในที่มืด ด้วยหวังว่าผู้มีจักขุจักเห็นรูปได้ ข้าพระองค์ขอถึงพระพุทธเจ้ากับทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ว่าเป็นสรณะ ขอพระองค์ได้โปรดทรงจำข้าพระองค์ว่าเป็นอุपाสิกข์ถึงสรณะตลอดชีวิต” จากนั้นสุกุมารพโศกเทยบุตรก็ทูลลาจากไป

นี่เป็นเนื้อความย่อๆ เกี่ยวกับพรหมโลก และปฏิบัติที่จะทำให้ได้ไปบังเกิดในพรหมโลกในทัศนะเชิงพุทธ ส่วนว่าพรหมโลกมีกี่ชั้น และมีความเป็นอยู่กันอย่างไรบ้าง หลวงพ่อจะทยอยนำเรื่องราวของพรหมโลกแต่ละชั้นมาเล่าให้พวกเราได้เรียนรู้กัน เพื่อเป็นเครื่องประดับสติปัญญาให้ยิ่งๆ ขึ้นไปให้ทุกท่านขยันเจริญสมาธิภาวนา และแผ่เมตตาความปรารถนาดีไปยังชาวโลกและสรรพสัตว์ทั้งหลาย ทั้งตัวเราและชาวโลกตลอดจนสรรพสัตว์ทั้งหลายจะได้มีความสุข ได้พ้นทุกข์ และเข้าถึงธรรมกันทุกคน